

A devenit Dumnezeu Om?

[Română – Romanian – روماني]



De:

Dr. Bilal Philips



Traducere:

**EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER
(EIRC)**

& Hanan Anamaria

Revizuit de:

*Diana Asandi & Alina Luminița Crăciun & Mariam
Oana*

هل أصبح الله إنساناً؟



بلال فيليبس



ترجمة:

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& حنان أناماريا

مراجعة: دايانا أساندي & ألينا لومينيتا & مريم وانا



ISLAM HOUSE

الإسلام من أجل العالم



ISLAMHOUSE.COM

THE LARGEST AND MOST AUTHENTIC
FREE REFERENCE TO INTRODUCE ISLAM
IN THE WORLD LANGUAGES

**În numele lui Allah, Ar-Rahman (Preamilostivul),
Ar-Rahīm (Prea Îndurătorul)**



Introducere

Scopul principal pentru scrierea acestei broșuri este de a ajunge la inimile celor care cred în Dumnezeu și de a-i determina să reflecteze asupra naturii credințelor lor prin prisma rațiunii și a revelației. Broșura este, de fapt, versiunea editată a unei conferințe pe care am ținut-o cu multe ocazii și în multe locații din întreaga lume. Răspunsul pozitiv al audienței variate la această conferință m-a încurajat să o redactez sub forma unei broșuri, pentru a o face accesibilă unui public mai larg.

Sper sincer că gândurile și discuțiile din această scurtă broșură vor fi considerate utile de către cititorii aflați în căutarea lor personală a lui Dumnezeu, pentru că, în cele din urmă, nu există nimic mai important în această lume decât a-L descoperi pe Dumnezeu și a trăi după Voia Lui. Pentru cei nepăsători față de această căutare și de a trăi în conformitate cu Adevărul Său divin, pot doar să mă rog sincer ca Dumnezeu să îi ajute să găsească drumul înapoi către El înainte ca timpul lor în această lume să se termine.

În cele din urmă, aș dori să le mulțumesc tuturor celor care au contribuit la pregătirea și publicarea acestei lucrări și, mai cu seamă, soției mele, Esther, și doamnei Dana Bader.

**Dr. A.B. Philips,
Universitatea din Preston,
Ajman, UAE
Martie, 2003**

Credința în Dumnezeu

Majoritatea ființelor umane au crezut întotdeauna în Dumnezeu. Încă de la cele mai vechi civilizații și până la cele mai primitive dintre societățile moderne, religiile cu Dumnezeu ca punct central au format fundamentul culturii umane. De fapt, negarea existenței lui Dumnezeu (ateism) de-a lungul istoriei a fost limitată la câteva persoane până la apariția comunismului în secolul 20. În ciuda faptului că astăzi, în societățile laice din Occident în care sociologii moderni, înarmați cu teoriile darwiniste, au susținut că Dumnezeu este doar un rod al imaginației colective umane, majoritatea covârșitoare a cetățenilor, laicilor și chiar și a oamenilor de știință rămân statornici în credința lor în Dumnezeu.

În consecință, multitudinea covârșitoare de date arheologice care susțin existența lui Dumnezeu i-a condus pe unii antropologi la concluzia că deismul (credința în Dumnezeu) este înnăscut și nu învățat. Deși majoritatea sociologilor propun exact opusul, descoperirile științifice recente par să susțină punctul de vedere minoritar că deismul este înnăscut. Într-un articol intitulat „*Un punct divin se găsește în creier*”, dr. Vilayanur Ramachandran de la Universitatea din California din San Diego a spus că fenomenul credinței religioase în Dumnezeu este implementat în creier.

„Un punct divin se găsește în creier”

de Steve Connor, corespondent științific

Oamenii de știință cred că au descoperit un „modul divin” în creier, care ar putea fi responsabil de instinctul evolutiv al omului de a crede în religie.

Un studiu făcut asupra epilepticilor, despre care se știe că au experiențe profund spirituale, a localizat un circuit nervos în partea frontală a creierului, care pare să aibă activitate electrică atunci când aceștia se gândesc la Dumnezeu.

Oamenii de știință au spus că, deși studiul și concluziile acestuia sunt preliminare, rezultatele inițiale sugerează că fenomenul de credință religioasă este „implementat” în creier.

Bolnavii de epilepsie care suferă de crize la nivelul lobului frontal al creierului susțin că au experimentat frecvent episoade mistice intense și că devin adesea obsedați de spiritualitatea religioasă.

O echipă de experți în neurologie de la Universitatea din California, din San Diego, a spus că explicația cea mai intrigantă este aceea că aceste crize provoacă o supra-stimulare a nervilor într-o parte a creierului numită „modul divin”.

„Este posibil să existe un mecanism neurologic în lobiile temporale care are legătură cu religia. Acesta poate a evoluat pentru a impune ordinea și stabilitatea în societate”, a declarat echipa în cadrul unei conferințe săptămâna trecută.

Rezultatele indică faptul că, dacă o persoană crede într-o religie sau chiar și în DUMNEZEU, aceasta poate depinde de cât de dezvoltată este acea parte a circuitului electric cerebral.

Dr. Vilayanur Ramachandran, șeful echipei de cercetare, a declarat că studiul a implicat comparații între bolnavii epileptici, oamenii sănătoși și un grup care a spus că este foarte religios.

Senzorii electrici aplicați pe piele - un test standard pentru a determina activitatea din lobii temporali cerebrali - au arătat un răspuns similar la epileptici și la oamenii profund religioși, atunci când le-au fost prezentate cuvinte care invocau credința spirituală.

Conform evoluționiștilor, credința în Dumnezeu, o trăsătură comună regăsită de-a lungul istoriei în societățile umane din întreaga lume, poate fi integrată în circuitul electric complex al creierului ca o adaptare darwinistă pentru a încuraja cooperarea între indivizi.

Dacă cercetarea este corectă și există un „modul divin”, atunci acest lucru ar putea sugera că ateii au un circuit neurologic configurat diferit.

Purtătorul de cuvânt al lui Richard Harries, episcopul din Oxford, a susținut că existența unui „modul divin” este o preocupare a oamenilor de știință și nu a teologilor:

„Nu ar trebui să ne surprindă că Dumnezeu ne-a creat cu o capacitate fizică pentru a crede.”, a zis el.¹

În ciuda tot mai multor dovezi că omul se naște cu o „capacitate fizică pentru a crede”, conceptul de Dumnezeu, care a variat considerabil în societățile umane, continuă să îi facă pe unii

¹ *The Sunday Times*, 2 noiembrie 1997, p. 19

gânditori, chiar și pe cei care cred în Dumnezeu, să spună că religiile au fost create de om. Cu toate acestea, diferitele cercetări aprofundate relevă o legătură teologică comună care leagă diferitele religii. Această legătură este credința într-o Ființă Supremă dintre mai mulți zei, un principiu monoteist care se găsește chiar și în cele mai panteiste sisteme religioase. De exemplu, conceptul de Dumnezeu în hinduism susține punctul de vedere că ființele umane au fost inițial monoteiste și, prin diferite procese degenerative, au devenit politeiste. În ciuda numeroșilor săi zei și idoli, hinduismul are un singur zeu suprem, Brahman.

În mod tradițional, cei mai mulți antropologi au ajuns la concluzia că religia a evoluat de la diferite stadii de politeism la monoteism, începând cu deificarea timpurie a forțelor naturii, pentru ca, mai târziu, să revină la politeism și să consolideze toate puterile supranaturale în doi zei principali (unul al binelui și altul al răului), simplificând în cele din urmă credința pentru a ajunge la un singur Dumnezeu, monoteismul.

Astfel, în conformitate cu antropologii și sociologii, religia nu are origine divină, ci este doar un produs secundar al evoluției superstițiilor omului din epoca timpurie, bazat pe lipsa lui de cunoștințe științifice. Prin urmare, aceiași teoreticieni cred că știința va dezvălui în cele din urmă toate secretele naturii, având drept rezultat încetarea folosirii religiei pentru explicarea fenomenelor naturale și dispariția definitivă a ei.

Cu toate acestea, credința înnăscută a omului într-o Ființă Supremă pare să susțină contrariul, propunând, în schimb, că omul a fost la început monoteist, iar, în timp, a deviat către diferite forme de politeism. În plus, acest punct de vedere este susținut de faptul că toate așa-numitele triburi primitive, care au fost „descoperite”, credeau într-o Ființă Supremă. Indiferent de stadiul

evolutiv al dezvoltării religioase în momentul „descoperirii” lor, s-a constatat că majoritatea credea într-o Ființă Supremă dintre mai mulți zei și spirite. Ca atare, conceptul de o singură Ființă Supremă rămâne în majoritatea religiilor ca o dovadă că masele au deviat de la monoteism, prin acordarea unora dintre Atributele lui Dumnezeu altor creații, care au ajuns să fie considerate zei mai mici, în unele cazuri, și mijlocitori în altele. Cu toate acestea, Ființa Supremă, indiferent de forma sa, este esența majorității religiilor².

² Așa cum spune Allah Preaînaltul în Nobilul Coran: **„Ridică-ți fața ta spre Religia cea adevărată! (îndreaptă-te cu toată ființa ta către religia monoteistă a islamului) Această (religie) este firea (creată de) Allah (ea reprezintă religia care se potrivește cu natura omului și după care Allah l-a creat pe om și prin urmare împlinește fericirea și demnitatea lor), după care El i-a creat pe oameni. Nu există schimbare în creația lui Allah (nu poate nimeni să schimbe religia lui Allah). Aceasta este religia cea dreaptă, dar cei mai mulți oameni nu știu.”** [Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 30:30]

Zei

Cu toate acestea, există un aspect al credinței în Dumnezeu care continuă să sfideze orice logică și rațiune, dar care a devenit piatra de temelie a credinței. Este vorba despre credința că Dumnezeu a devenit om. Atunci când credința originală monoteistă în Dumnezeu a degenerat într-o credință că trebuie să existe intermediari între oameni și Ființa Supremă, fie pentru a transmite mesaje oamenilor, fie pentru a acționa în numele lui Dumnezeu în lume, intermediarii au devenit obiecte de cult. Intermediarii au fost adesea percepuți ca spirite regăsite în toate manifestările naturii. În consecință, încă din timpurile primitive și până în prezent, oamenii au venerat spiritele pădurii, ale râurilor, ale cerurilor și ale Pământului etc. Ocazional, natura însăși era venerată, iar alteori, simbolurile care reprezentau natura. Încă din timpurile primitive și până în prezent, sistemele religioase, care au evoluat de la aceste tipuri de credințe, au tendința de a fi localizate și continuă să fie răzlețe în întreaga lume. Astfel de credințe nu s-au unit pentru a forma un sigur sistem de credințe cu impact internațional, cel puțin din ceea ce reiese din dovezile actuale ale istoriei umane.

Pe de altă parte, atunci când credința monoteistă a degenerat în personificarea Puterii lui Dumnezeu în entități intermediare separate, reprezentate prin imagini, idolii au devenit un punct central pentru adorarea lui Dumnezeu. Puterile lui Dumnezeu au devenit zei. Astfel de credințe au culminat, atât în timpurile străvechi cât și cele moderne, ca religii naturale cu impact internațional. Religiile egiptene, grecești și romane străvechi au dispărut din cauza cuceririi complete a acestor imperii

de către creștinism. Cu toate acestea, hinduismul a supraviețuit atât colonizării musulmane, cât și celei creștine și continuă să fie religia națională pentru aproximativ un miliard de persoane din India. Creștinismul și islamul, cu excepția insulei Bali din Indonezia, au înlocuit impactul lor direct internațional în cea mai mare parte a Orientului Îndepărtat. Cu toate acestea, diferitele forme de budism au devenit religia principală pentru sute de milioane de oameni în Orientul Îndepărtat. Diferite forme ale acestei mișcări reformatoare hinduse continuă să se răspândească astăzi în Occident.

Omul este Dumnezeu

Potrivit hinduismului, conceptul de bază este că totul este Dumnezeu. În principiu, nu există nicio distincție între Dumnezeu și creația Lui. În filozofia hindusă, fiecare ființă vie are un sine sau un suflet care se numește Atman. În general, se crede că sufletul este de fapt Dumnezeu, numit Brahman. În consecință, principiul credinței hinduse este ideea că Atman și Brahman sunt unul și același; cu alte cuvinte, sufletul uman este divin. Mai mult decât atât, societatea umană este împărțită în caste sau clase, fiecare castă reprezentând ființele umane care au apărut din diferite părți ale ființei divine, Brahman. Casta superioară, brahmanii, a apărut din capul lui Dumnezeu, în timp ce casta inferioară, Sudra, din picioarele Lui. Deși există în mod oficial doar patru caste principale, în realitate sunt multe sub-caste. Fiecare dintre castele principale este împărțită în mii de caste inferioare. Hindușii cred că, atunci când o persoană moare, este reîncarnată. Sufletul, Atman al persoanei decedate nu moare niciodată, ci renaște în mod continuu. Dacă oamenii sunt buni în această viață, atunci ei vor renaște în următoarea viață într-un nivel mai înalt al sistemului de caste. Însă, dacă sunt răi, ei vor renaște într-un nivel mai jos, acesta fiind unul dintre motivele principale pentru care atât de mulți hinduși se sinucid anual. În mod regulat, ziarele relatează incidente de persoane și familii care se sinucid prin spânzurare. Într-o ediție recentă a unui ziar local, a fost relatat că un bărbat hindus s-a sinucis atunci când India a pierdut un meci de crichet cu Sri Lanka. Când sistemul de credință al unui om se bazează pe reîncarnare, sinuciderea devine o cale ușoară pentru a scăpa de dificultățile acestei vieți.

Atunci când o persoană ajunge după mai multe reîncarnări în casta superioară a brahmanilor, ciclul renașterii se termină, iar el se reunește cu Brahman. Acest proces de reunificare se numește Moksha, iar în budism se numește Nirvana³. Atman devine reunit cu Brahman și astfel omul devine Dumnezeu.

³ Acesta este un termen sanscrit care înseamnă „extincție” și se referă la stingerea tuturor dorințelor lumești, sau la mântuire. Deși termenul provine din Scripturile vedice (*Bhagavad Gita* și *Vedele*), acesta este adesea asociat cu budismul. În budismul Hinayana, termenul corespunde cu extincția, în timp ce în Budismul Mahayana este o stare de fericire (*Dicționar de filosofie și religie*, p. 393)

Dumnezeu devine creaturile Sale

În credința hindusă, atributele lui Brahman se manifestă ca zei diferiți. Atributul creației devine zeul creator, Brahma, atributul de păstrare devine zeul păstrător, Vișnu, și atributul de distrugere devine zeul distrugător, Siva. Cel mai popular dintre aceștia, Vișnu, se întrupează în ființele umane în diferite etape ale vieții lor. Această întrupare este numită în sanscrită *avatar*, care înseamnă „coborâre”. Aceasta reprezintă coborârea lui Dumnezeu printre oameni, devenind o ființă umană sau una dintre celelalte creaturi din această lume. În primul rând, termenul de *avatar* se referă la cele zece apariții principale ale zeului Vișnu. Printre ele este Matsya, întruparea lui Dumnezeu ca un pește; Kurma, ca o broască țestoasă; Varaha, ca un mistreț (un porc sălbatic); Narasimha, ca jumătate om, jumătate leu; Vamana, ca un pitic; și, probabil, cel mai cunoscut este Rama, întruparea umană. Rama este eroul epopeii *Ramayana*, despre care se fac filme, care sunt promovate în mod regulat în India. Un alt zeu popular este Krișna, cealaltă întrupare umană a lui Vișnu. Epopeea în care apare este *Mahabharata*, care descrie coborârea zeilor sub formă umană, pentru a o salva pe Zeița Pământului, asuprită de demoni, afectată de suprapopulare și în pericol de dispariție.⁴ Există diferite variații ale acestei credințe în ceea ce privește numărul de încarnări existente și formele de animale pe care le adoptă, dar toate urmează, în general, aceste manifestări. În consecință, în hinduism, care este credința unei cincimi din populația Pământului, omul este

⁴ Punctul teologic central al epopeii este *Bhagavad Gita* (*Dicționar al religiilor lumii*, p. 448)

Dumnezeu sau o parte a lui Dumnezeu. Diferența dintre Creator și creația Sa este doar superficială.

Budismul împărtășește conceptul de încarnare hindus, având propriile modificări. Acesta ne învață că fiecare ființă conștientă posedă „natura lui Budha” și este, prin urmare, capabil de a deveni un Budha. În învățăturile vechi⁵, Budha era prezentat ca un învățător. Cu toate acestea, în budismul Mayahana, ideea de Budha „etern”, întruchiparea adevărului absolut, s-a dezvoltat și Budha a fost ridicat la statutul de divinitate. Pentru a transmite mesajul său omenirii, acest Budha „etern” se manifestă din când în când ca un Budha pământesc care trăiește și își desfășoară activitatea printre oameni. Astfel, Siddhartha Gautama, fondatorul budismului, a devenit doar una dintre aparițiile pământești, o apariție fantomă creată de Budha⁶ „etern”. Budismul a adoptat elementele sistemului indian de zei și ceruri și a reacționat la popularitatea hinduismului Bhakti, devotamentul personal față de zeitățile salvatoare. Natura absolută sau natura Budha a fost văzută de unii ca având atribute manifestate ca Budha „etern” și

⁵ Budismul Theravada, învățătura bătrânilor, este în esență o disciplină, practică de individ pentru a obține mântuirea lui prin el însuși. Numai călugării, care au voința și rezistența necesare pentru a trăi viața religioasă extenuantă, pot atinge acest scop, iar cel care îl atinge se numește un arhant. Există două tipuri de Nirvana, unul cu reziduuri și unul fără. Primul este atins de către arhant aici și acum, cele cinci „agregate” (*skandhas*, care cuprinde toate persoanele; materialitatea, senzația, percepția, activitatea minții și conștiința) sunt încă prezente, deși poftele care conduc la renașterea continuă sunt stinse. Nirvana fără reziduuri se referă la starea arhantului după moarte, cu privire la care Budha nu a spus nimic. Poate exista un singur Budha într-un eon și iluminarea este rezervată doar pentru câțiva aleși. Acest aspect al budismului se numește Hinayana sau Micul Vehicul.

Cu trecerea timpului, după moartea lui Budha, călugării Theravada au fost criticați ca fiind prea limitați și individualiști în învățăturile lor. Disensiunile au apărut și budismul a evoluat. O nouă formă, Mahayana sau Marele Vehicul, a ajuns să domine. (*Dicționar al religiilor lumii*, pp. 126-127)

⁶ *Dicționar al religiilor lumii*, p. 129

*bodhisattva*⁷, care au existat în domeniul spiritual și au pus la dispoziție calitățile și protecția lor pentru a ajuta la iluminarea tuturor adepților lor, care le-au fost devotați.

Cei mai de seamă dintre *bodhisattvii* eterni au fost Avalokitesvara, o personificare a compasiunii, și Manjusri, o personificare a înțelepciunii, iar printre Budha „eterni” s-au numărat Aksobhya (imperturbabilul), Amitabha (lumina eternă) și Amitayus (viața veșnică).

⁷ Inițial, acest termen făcea referire la Budha precedenți, în timp ce ei se aflau încă în căutarea iluminării. În Mahayana, *bodhisattva* amână iluminarea sa finală completă și atingerea Nirvanei, pentru a le ajuta pe toate celelalte ființe în căutarea iluminării. (*Dicționar al religiilor lumii*, p. 112)

Dumnezeu devine om

Credința creștină în încarnarea lui Dumnezeu își are originea în credințele grecilor antici. Termenii folosiți pentru a-L descrie pe Dumnezeu devenind om există în Evanghelia după Ioan 1:1 și 1:14, „**La început era Cuvântul (*logos*), și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu.**” Apoi, autorul Evangheliei după Ioan continuă să spună: „**(...) Și Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi plin de har și de adevăr (...)**”

Deși termenul grecesc *logos* este tradus drept „cuvânt”, nu există nici măcar un singur termen în limba română echivalent cu acesta. Importanța sa se află în utilizarea acestuia ca termen tehnic în gândirea metafizică grecească începând din secolul al șaselea î.Hr și până în secolul al treilea d.Hr. și în adoptarea lui de către gânditorii creștini și evrei. A apărut prima dată în discursul lui Heraclit (540-480 î.Hr.), ca principiu motivator al Universului, însă, până în timpul lui Aristotel, fusese înlocuit cu puterea imaterială *nous*, transformându-se în putere materială. Cuvântul „*logos*” a reapărut în sistemul stoicilor, care și-au denumit principiul teologic atât cuvânt, cât și Dumnezeu. Philon (50 d.Hr) un filozof evreu alexandrin, a identificat Cuvântul din Vechiul Testament cu termenul „*logos*” al stoicilor. Astfel, „*logos*” a devenit un principiu transcendent, reprezentând modalitatea prin care Dumnezeu se exprimă în lume. Dar „*logos*” avea, de asemenea, o funcție de mântuire; era calea către o natură spirituală superioară. În Evanghelia după Ioan, „*logos*” este atât creativ, cât și mântuitor, acest aspect fiind mai accentuat.

Această credință necesita un motiv, fapt pentru care conceptele de păcat originar și sacrificiu divin au fost inventate. S-

a susținut că, din cauza păcatului lui Adam, transmis din generație în generație, care a devenit atât de mare încât niciun sacrificiu uman nu l-ar fi putut răscumpăra, a fost nevoie de un sacrificiu divin. În consecință, Dumnezeu a avut un fiu, o ființă umană, care a fost Dumnezeu Însuși întrupat. Mai târziu, fiul lui Dumnezeu a murit pe cruce ca un sacrificiu în fața lui Dumnezeu pentru întreaga omenire. Fiul, care este Dumnezeu Însuși, a fost mai târziu înviat și stă în prezent în partea dreaptă a Tronului lui Dumnezeu, așteptând să judece omenirea la sfârșitul acestei lumi. Prin urmare, pentru creștini, care reprezintă o cincime din omenire, Dumnezeu a devenit om într-un singur moment din istoria acestei lumi, iar credința în întruparea Sa este esențială pentru mântuire.

Oamenii devin Dumnezeu

Din punctul de vedere al umanității lui Isus (Pacea fie asupra sa!), credința creștină că el este Dumnezeu poate fi percepută ca o ridicare a unei singure ființe umane la rangul de divinitate. Cu toate acestea, există un alt set de credințe printre unii dintre adepții islamului, care, la fel ca în hinduism și budism, le oferă ființelor umane șansa de a deveni Dumnezeu.

Originea acestor credințe poate fi găsită în misticism, ale cărui rădăcini se află în vechile culte de mistere grecești. *Misticismul* este definit ca o experiență de uniune cu Dumnezeu și credința că scopul principal al omului în viață constă în căutarea acesteia. Filozoful grec, Platon, a propus acest concept în scrierile sale și în special în *Banchetul*, în care descrie modul în care sufletul uman poate avansa din punct de vedere spiritual până când devine din nou unul cu Dumnezeu.⁸ Fundamentul acestei credințe este învățătura că ființele umane sunt, de fapt, părți din Dumnezeu, care au fost prinse în această lume materială. Corpul fizic învește astfel sufletul uman. În consecință, în opinia lor, sufletul este divin. Partea din Dumnezeu prinsă în această lume trebuie să se elibereze de lumea materială și să se unească din nou cu Dumnezeu.

În rândul musulmanilor, a apărut o sectă care promovează exact aceeași idee. Adepții săi sunt numiți în mod tradițional „sufiști” și sistemul lor de credințe se numește „sufism”. Acest termen este, de obicei, tradus în limba română ca „misticism” sau „misticism islamic”. Are la bază același concept ca acela al cultelor de mistere grecești și anume că sufletul uman este divin și

⁸ *Colliers Enciclopedia*, vol. 17, p. 114

că acesta se reunește cu Dumnezeu prin anumite exerciții spirituale. Diferite grupuri de sufiști au evoluat în culte numite „*tariqat*” (drumuri sau căi). Fiecare cult a fost numit după fondatorul său real sau presupus și fiecare a avut propriul set de exerciții spirituale speciale pe care membrii săi trebuiau să le respecte cu strictețe. Majoritatea predica faptul că, după ce adepții îndeplineau exercițiile spirituale, emoționale și fizice prescrise, deveneau una cu Dumnezeu. Această uniune a fost numită *fanā*, care, tradus din limba arabă, înseamnă „evanescentă”⁹ sau *wusul*, care înseamnă „sosire”. Conceptul de „uniune cu Dumnezeu” a fost respins de majoritatea învățaților musulmani, însă a fost acceptat de mase.

În secolul al zecelea, un adept sufist, Al-Hallāj (858-922), a anunțat public că el era Dumnezeu și a scris poezii și o carte numită *Kitāb at-Tawasin* în acest sens, în care a scris:

„Dacă nu Îl recunoști pe Dumnezeu, cel puțin recunoaște semnele Lui; Eu sunt adevărul absolut suprem, deoarece prin adevăr eu sunt adevărul etern. Prietenii și profesorii mei sunt Iblis¹⁰ și Faraon. Iblis a fost amenințat cu Focul Iadului și, totuși, nu a recunoscut că ar fi ceva între el și Dumnezeu, și chiar dacă aș fi ucis și răstignit și mi-ar fi tăiate mâinile și picioarele nu m-aș dezice.”¹¹

Ibn ‘Arabi (d. 1240) a mers mai departe cu credința în uniunea cu Dumnezeu, afirmând că numai Dumnezeu există. El a scris următoarele într-una din lucrările sale - „*Mărire Celui care a*

⁹ *Ihyā ‘Ulum ad-dīn*, vol. 4, p. 212

¹⁰ Numele Satanei în credința musulmană

¹¹ *Ideea personalității*, p. 32

creat toate lucrurile în timp ce El este esența lor."¹² Și într-o alta, el a scris:

„El este esența a orice apare și El este esența a ceea ce este ascuns în timp ce El apare. Cel care îl vede nu este altul decât El și nimeni nu este ascuns de El, pentru că El apare pentru Sine în timp ce este ascuns."¹³

Conceptul său se numește *Wahdat-ul-wujud* (unitatea existenței) și a devenit popular în cercurile sufiste din întreaga lume musulmană.

¹² *Al-Futuhāt al-Makkiyyah*, vol. 2, p. 604

¹³ *Fusus al-Hikam*, vol.1, p. 77

De ce?

Ce le-a făcut pe popoarele antice să aibă convingerea că Dumnezeu a devenit om sau că Dumnezeu și omul erau unul și același lucru? Motivul fundamental este imposibilitatea de a înțelege sau de a accepta conceptul că Dumnezeu a creat această lume din nimic. Ei Îl percepeau pe Dumnezeu ca fiind asemeni lor, creând din ceea ce există deja. Oamenii creează lucruri prin modificarea lucrurilor existente, oferindu-le o altă stare, formă și funcții diferite. De exemplu, o masă din lemn a fost odată un copac într-o pădure, iar cuiele și șuruburile sale au fost odată minereuri de fier în rocile subterane. Oamenii au tăiat copacul și i-au dat forma unei mese; au extras fierul, l-au topit și l-au turnat în forme pentru a produce cuie și șuruburi. Apoi, au asamblat bucățile pentru a crea o masă cu o varietate de utilizări. În mod similar, scaunele de plastic pe care stau oamenii au fost odată petrol lichid, depozitat adânc în pământ. Nu ne putem imagina stând pe petrol la fel cum stăm pe scaune. Cu toate acestea, plasticul este produs prin capacitatea umană de a manipula componentele chimice ale petrolului, iar scaunele sunt făcute pentru ca oamenii să se așeze pe ele. Aceasta este esența activității umane; oamenii pur și simplu modifică și transformă ceea ce există deja. Ei nu creează copaci și nu produc petrol. Atunci când aceștia spun că produc petrol, se referă de fapt la faptul că îl extrag. Petrolul a fost creat cu milioane de ani în urmă prin procese geologice; iar oamenii l-au extras din pământ și l-au rafinat. De asemenea, ei nu au creat copacii. Chiar dacă i-au plantat, ei nu au creat semințele.

În consecință, oamenii, în ignoranța lor față de Dumnezeu, Îl percep adesea ca fiind asemeni lor. De exemplu, în Vechiul Testament, este scris:

„Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său; l-a făcut după Chipul lui Dumnezeu.” (Biblia, Geneza, 1:27)

Pentru hinduși, *Purusa* este Dumnezeul Creator, Brahma în forma sa umană, și, la fel cum oamenii creează manipulând cele deja existente în jurul lor, consideră că și Dumnezeu Creatorul face la fel.

Conform filozofiei hinduse, *Purusa* este un urmaș gigant al lui Brahma, având o mie de capete și o mie de ochi. De la el a apărut *Viraaj*, omologul său feminin și perechea sa în procesul creației. *Purusa* divină este, de asemenea, jertfa (v. 6-10) și din corpul său dezmembrat au apărut cele patru caste sociale tradiționale (*varnas*).¹⁴ Imnul *Perusa* afirmă că brahmanii erau gura lui *Purusa*; *Ksatriyas* (nobilii) reprezentau brațele; *Vaișyas*, coapsele; și *Șudras*, picioarele.¹⁵ Incapacitatea hindușilor de a concepe că Dumnezeu a creat lumea aceasta din nimic i-a condus la conceptul de Dumnezeu care a creat lumea din El însuși și pe oameni din părțile Corpului Său.

Capacitatea umană de a înțelege anumite idei și concepte este limitată. Ființele umane nu pot înțelege infinitul. Credința, cea pe care Adam a învățat-o de la Dumnezeu, a fost aceea că Dumnezeu a creat această lume din nimic. Când El a vrut să creeze ceva, a spus doar: „*Fii!*” și a fost. Această lume și ceea ce conține nu au fost create din El. De fapt, conceptul de Dumnezeu care creează lumea din Sine Îl reduce pe Dumnezeu la nivelul

¹⁴ *Dicționar al religiilor lumii*, p. 587

¹⁵ *Enciclopedia Britannica*, vol. 20, p. 552

creaturilor Sale, care doar creează lucruri din alte lucruri. Cei care au susținut și continuă să susțină această credință sunt incapabili să înțeleagă Unicitatea lui Dumnezeu. El este Unic și nimeni și nimic nu este asemeni Lui. Dacă El ar fi creat lumea din Sine, ar fi fost asemeni creaturilor Sale.

A devenit Dumnezeu Om?

Întrebarea care rămâne este: „*A devenit Dumnezeu Om?*” Logic vorbind, răspunsul este nu, deoarece conceptul că Dumnezeu devine Om contrazice sensul de bază al termenului „Dumnezeu”. Oamenii spun de obicei că Dumnezeu poate face orice lucru și că orice dorește să facă poate face. În Biblie, găsim:

„(...) dar la Dumnezeu toate lucrurile sunt cu putință.”
(Biblia, Matei, 19:26; Marcu 10:27, 14:36)

Coranul afirmă:

„(...) căci, cu adevărat, Allah este peste toate cu putere.”
[Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 2:20]

Și Scripturile hinduse conțin texte cu sensuri similare.

Toate Scripturile religiilor majore conțin expresii generale referitoare la conceptul fundamental al Omnipotenței lui Dumnezeu. El este mai Măreț decât orice și orice este posibil prin El. Dacă acest concept general ar fi transpus în termeni practici, mai întâi ar trebui să fie identificate și înțelese Atributele principale ale lui Dumnezeu. Cele mai multe societăți îl percep pe Dumnezeu ca pe o Ființă eternă, care nu are început și nici sfârșit. Luând în considerare că Dumnezeu poate face orice lucru, dacă ar fi pusă întrebarea dacă Dumnezeu ar putea să moară, care ar fi răspunsul? Din moment ce moartea face parte din „orice lucru”, ar putea fi răspunsul: „dacă El vrea”? Bineînțeles că nu.

Așadar, există o problemă. Dumnezeu este definit ca fiind Veșnic, fără sfârșit, și a muri înseamnă „a se sfârși”. Prin urmare, a întreba dacă El poate muri este de fapt o chestiune lipsită de sens și

contradictorie. În mod similar, a întreba dacă Dumnezeu poate fi născut este, de asemenea, absurd, pentru că Dumnezeu a fost deja definit ca fiind Etern, fără început. A fi născut înseamnă a avea un început, a lua naștere după ce nu a existat. În aceeași ordine de idei, filozofilor atești le place să le pună teiștilor întrebarea: „*Poate Dumnezeu crea o piatră atât de grea încât nici El să nu o poată ridica?*” Dacă teiștii ar răspunde că da, aceasta ar presupune că Dumnezeu poate crea ceva mai mareț decât El Însuși, iar dacă ar răspunde că nu, ar însemna că Dumnezeu este în imposibilitatea de a face orice.

Prin urmare, termenul „orice” din fraza „*Dumnezeu este în stare să facă orice*” exclude absurditățile. Nu pot fi incluse lucruri care sunt în contradicție cu Atributele Sale divine; care ar face să nu mai fie Dumnezeu, așa cum sunt uitarea, dormitul, căința, creșterea, mâncatul, etc. În schimb, include „orice” este în concordanță cu El fiind Dumnezeu. Aceasta este semnificația afirmației „*Dumnezeu este în stare să facă orice*”. Ea nu poate fi înțeleasă în sensul absolut; aceasta trebuie să fie specifică.

Pretinderea că „Dumnezeu a devenit om” este, de asemenea, o absurditate. Nu este potrivit ca lui Dumnezeu să Îi fie atribuite caracteristici umane, deoarece aceasta ar însemna că El a devenit creația Sa. Dimpotrivă, creația este un produs al actului creator al Creatorului. În cazul în care Creatorul ar deveni creația Sa, aceasta ar însemna că El Însuși S-a creat, ceea ce este o absurditate evidentă. Pentru a fi creat, El ar fi trebuit mai întâi să nu existe și, dacă nu ar fi existat, cum s-ar fi putut El crea? Mai mult decât atât, dacă El ar fi fost creat, ar fi însemnat că El a avut un început, ceea ce contrazice, de asemenea, faptul că El este veșnic. Prin definiție, creația are nevoie de un creator. Pentru ca ființele create să existe, acestea trebuie să aibă un creator.

Dumnezeu nu are nevoie de un creator, pentru că El este Creatorul. Astfel, există o contradicție evidentă în termeni. Pretinderea că Dumnezeu a devenit creația Sa implică faptul că El ar fi avut nevoie de un creator, iar acesta este un concept absurd. Aceasta contrazice conceptul fundamental de Dumnezeu care nu a fost creat, care nu are nevoie de un creator și care este Creatorul.

Poate deveni omul Dumnezeu?

Omul este o ființă limitată (adică este creat). El se naște și moare. Acestea sunt caracteristici care nu Îi pot fi atribuite lui Dumnezeu, pentru că L-ar asemena cu creația Lui. De aceea, Dumnezeu nu a devenit și nu va deveni vreodată un om. Pe de altă parte, omul nu poate deveni Dumnezeu. Creația nu poate deveni propriul său creator. La un moment dat, creația nu a existat. Aceasta a apărut prin actul creator al unui Creator care a existat dintotdeauna. Ceea ce nu există nu se poate crea pe sine.

În ceea ce privește conceptul paralel, conform căruia sufletul sau spiritul uman este divin, aceasta este o modalitate de a pretinde că omul poate deveni Dumnezeu. Această filozofie are la baza misticismul grecesc, creștin și musulman, precum și teologia hindusă, și atribuie divinitatea tuturor oamenilor și, eventual, tuturor viețuitoarelor. Ea pornește de la premisa că, la un moment dat în istoria Universului, bucăți din Dumnezeu au fost înconjurate de corpuri materiale și au fost strânse pe Pământ. Cu alte cuvinte, infinitul a fost inclus în finit. Această credință Îi atribuie răul absolut lui Dumnezeu și elimină în cele din urmă atât sensul binelui, cât și pe cel al răului. Când sufletul omenesc intenționează să facă rău și îl face cu Voia lui Dumnezeu, o astfel de faptă este evident rea și demnă de pedeapsă.

Astfel, a apărut conceptul de *karma*. Ce dai, aia primești. *Karma* explică suferința inexplicabilă, pretinzând că este o consecință a răului dintr-o viață anterioară. În cele din urmă, Dumnezeu pedepsește orice rău făcut de părțile Sale din om. Cu toate acestea, dacă sufletele umane au o voință independentă de

Dumnezeu, ele nu pot fi în același timp Dumnezeu. Astfel, fiecare om devine el însuși un zeu.

A avut Dumnezeu un fiu?

Dacă Dumnezeu nu a devenit om, a avut El un fiu? Din moment ce El poate să facă orice, El ar trebui să poată avea un fiu. Însă această pretindere Îl reduce pe Dumnezeu la statutul umil al creației Sale. Creaturile se înmulțesc dând naștere unor versiuni ale lor în miniatură, care mai târziu cresc și reproduc copii ale lor și așa mai departe. Câinii au căței, pisicile au pisoi, vacile au viței și oamenii au copii. Astfel, ce are Dumnezeu - un mini Dumnezeu? Dumnezeii trebuie să dea naștere la dumnezei. Dar, ca Dumnezeu să aibă un fiu, presupune că trebuie să existe un alt Dumnezeu în afară de El. Nu se cuvine ca Dumnezeu să aibă un fiu, pentru că un astfel de act Îl aseamănă cu creația Lui.

Orice altceva în afară de Dumnezeu apare prin Porunca lui Dumnezeu, iar Dumnezeu nu devine creația Sa și nici o parte din Dumnezeu nu devine creație. Dumnezeu nu devine creația Sa și nici nu dă naștere creației. Dumnezeu este Dumnezeu Creatorul, iar omul și Universul cu tot ceea ce conține sunt creația Lui. Cu toate că oamenii nu pot înțelege conceptul de creație din nimic, aceasta este exact ceea ce a făcut Dumnezeu și continuă să facă. Numai El creează din nimic, acesta fiind unul dintre Atributele care Îl fac Unic și Îl disting de creația Sa. Actul său de a crea este cu totul diferit de cel al ființelor umane.

Aceasta a fost esența mesajului tuturor Mesagerilor adevărați și Profetilor lui Dumnezeu trimiși omenirii – Avraam, Moise, Isus și Mohammed – precum și cei trimiși în întreaga lume, ale căror nume ne sunt necunoscute – pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu fie asupra lor. Astăzi, acest mesaj precis poate fi găsit doar în Coran; ultima Scriptura revelată de Dumnezeu omenirii.

Mesajul rămâne clar și ușor de înțeles numai în Coran, deoarece acesta a rămas neschimbat din momentul revelației sale, în urmă cu mai bine de o mie patru sute de ani, și până în prezent.

Dumnezeu spune în Coran, pentru cei care-L compară cu creația Sa și viceversa:

„(...) Nu este nimic asemenea cu El (...)” [Traducerea sensurilor Nobilului Coran, 42:11]

El spune, de asemenea, pentru cei care I-au atribuit un fiu:

„În vreme ce nu se cuvine ca Cel Milostiv să-Și ia un fiu!” [Traducerea sensurilor Nobilului Coran, 19:92]

El spune în continuare pentru cei care cred că a creat lumea din El Însuși:

„Și dacă voiește El un lucru, Porunca Lui este numai să zică «Fii!» și el este.” [Traducerea sensurilor Nobilului Coran, 36:82]

Pentru politeiști, El spune:

„Allah nu Și-a luat niciun copil și nu este nicio divinitate alături de El. (Dacă ar fi fost mai multe divinități), fiecare divinitate s-ar fi dus împreună cu ceea ce a creat și unii dintre ei ar fi încercat să fie deasupra celorlalți. Mărire lui Allah, care este mai presus de tot ceea ce vorbesc ei.” [Traducerea sensurilor Nobilului Coran, 23:91]

El îi întreabă pe atei:

„Oare au fost ei creați de nimeni sau ei sunt creatorii?” [Traducerea sensurilor Nobilului Coran, 52:35]

Și, referindu-se la Isus și la mama sa, Maria (Pacea fie asupra lor!), El a confirmat umanitatea lor, spunând pur și simplu:

„(...) Amândoi mâncau bucate (de rând) (...)”
[Traducerea sensurilor Nobilului Coran, 5:75]

Conceptul că Dumnezeu nu a devenit om trebuie să fie înțeles de fiecare ființă umană, pentru că acesta reprezintă diferența dintre islam și toate celelalte religii, care au un concept distorsionat în legătură cu Dumnezeu, într-o măsură sau alta. Cea mai importantă idee care trebuie să fie înțeleasă este aceea că Dumnezeu nu a devenit om. Dumnezeu este Unic și numai El merită să fie adorat de creația Sa. Credința că omul este Dumnezeu sau că un om a devenit Dumnezeu, precum și adorarea acestuia, reprezintă cel mai mare păcat și cel mai mare rău pe care oamenii îl pot face pe acest Pământ. Înțelegerea acestei chestiuni este cea mai importantă, deoarece aceasta constituie principiul mântuirii. Nu poate exista mântuire fără ea. Cu toate acestea, credința singură nu este suficientă pentru mântuire. Cu adevărat, credința corectă trebuie să fie pusă în practică, pentru ca ea să devină credință pură. O persoană trebuie să trăiască o viață dreaptă, bazată pe credința corectă, pentru a obține mântuirea. Cu toate acestea, punctul de plecare este acela că oamenii trebuie să știe cine este Dumnezeu și să știe că El nu a devenit și nu va deveni niciodată o ființă umană.

Cuprins



Nr.	Titlu	PG.
1	Introducere	2
2	Credința în Dumnezeu	3
3	„Un punct divin se găsește în creier”	4
4	Zei	7
5	Omul este Dumnezeu	9
6	Dumnezeu devine creaturile Sale	11
7	Dumnezeu devine om	14
8	Oamenii devin Dumnezeu	16
9	De ce?	18
10	A devenit Dumnezeu Om?	20
11	Poate deveni omul Dumnezeu?	22
12	A avut Dumnezeu un fiu?	23

IslamHouse.com

الإسلام بلغات العالم

Islam in the languages of the world

